

Meditační praxe v tibetském buddhismu: komparace vybraných škol v ČR se zaměřením na meditační zkušenosti

Má spolupráce s autorkou se zpočátku nesla v sice nekonfliktním, ale poměrně pracovním ladění tématu i zvolené metody. Především jsem jako vedoucí práce musel vyvinout určité úsilí, abych autorku nasměroval od samotného Tibetu (s nímž nemá osobní zkušenost) k formám tibetského buddhismu v ČR, jež mohla podrobit původnímu výzkumu. Určité reziduum tohoto pnutí lze nalézt v poměrně značném rozsahu teoretické části, která je bezpochyby pečlivě zpracovaná, nicméně jde o standardní kompilaci, která se zúročuje teprve v praktické, výzkumné části práce. V každém případě je i v teoretické, kompilační části práce třeba ocenit autorčinu volbu tématu, který je velice spletitý, pro západního nezúčastněného pozorovatele poměrně nepřehledný a pro jeho rozpletení je nezbytná značná míra erudice, kterou autorka prokazuje. Zejména však oceňuji přednosti, na nichž autorka postavila praktickou, výzkumnou část práce, jako je schopnost navázat kontakt s respondenty jednotlivých škol, získat si jejich důvěru a zúročit jejich výpovědi i své zkušenosti z návštěv jednotlivých meditačních center a skupin ke své práci. Tato výzkumná část práce je v poměru k části teoretické zhruba třetinová, což považuji za uspokojující. Tento poměr lze dobře zdůvodnit tak, že autorka se potřebovala odrazit od značné dávky teorie, aby ji ve vlastním výzkumu dokázala zasvěceně využít a přesvědčivě zprostředkovat.

Práce byla velmi pravidelně konzultovaná, nicméně několik mých doporučení autorka nerespektovala či nenaplnila k úplné spokojenosti. Například jsem opakovaně a neúspěšně požadoval, aby se autorka vyjádřila k otázce, zda-li lze najít nějaký rozdíl mezi jednotlivými školami v charakteru uplatnění meditačních zkušeností jejich členů v každodenním životě. Tuto nabízející se a poměrně důležitou otázku si autorka nepokládá a nepokouší se zodpovědět. Mojí patrně nejvážnější výhradou k předložené práci však je to, že rozhovory s respondenty mohly být podle mého názoru (a tak jsem to autorce před započítím výzkumu výslovně doporučoval) více kvalitativní, tedy individuálně zacílené, variabilní a volněji vedené podle charakteru podávaných odpovědí, tedy aby předem připravené otázky autorka používala pouze jako základní kosturu víceméně vzájemného dialogu. Namísto toho autorka zvolila ustálenou baterii bezpochyby dobře zvolených a výstižně formulovaných otázek, jejichž vlastní uplatnění však působí poněkud mechanicky. Možná si tím autorka uzavřela cestu k poněkud subtilnějším významovým nuancím, jež mohla postihnout a interpretačně zúročit. Přesto konstatuji, že výsledně podala podnětný a reprezentativní vhled do vnitřního světa, motivací a úsilí přívrženců tibetského buddhismu v ČR, a je evidentní, že i pro ni samotnou byla tato práce velice přínosná. Doporučuji diplomovou práci Denisy Bohoňkové k obhájení a navrhuji známku **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích

21.4. 2011



PhDr. Vít Erban, Ph.D.

Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích